

Foto: Scandorama

Fortsatt nedgång för turistbussarna i alltmer orolig omvärld

Den svenska marknaden inom
turist- och beställningstrafik med buss 2021

Sveriges Bussföretag
Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Förord

För ungefär ett år sedan släppte vi första gången denna rapport kring marknadsutvecklingen inom turist- och beställningstrafiken med buss, baserad på egna unika insamlade data. Den visade då på den brutala verklighet som drabbat branschen i och med coronapandemin. Krisen var inte över för ett år sedan – och det är den fortfarande inte. Möjligen har vi sett början till slutet på pandemin, men knappt hann vi börja glädjas åt de slopade restriktionerna då världen i stället ställdes inför faktumet att Ryssland i slutet av februari invaderade Ukraina. Kriget i Europa är ett faktum, och det ger effekter över hela världen i form av bland annat skenande priser på drivmedel och att människor ånyo känner sig tveksamma till att resa. Till detta kommer att många inte kan förnya sina pass.

Turistbussbranschen har kämpat otroligt hårt under över två års tid och hela tiden kastats mellan hopp och förtvivlan. Trots detta finns faktiskt de flesta företag fortfarande kvar. Men två år av låg omsättning, minskning av personalstyrkorna och minskade möjligheter till rörlighet har satt sina spår. Ryggsäcken är tung, och vi har sett tydligt att återhämtningen inte sker över en natt. Några få månader under hösten 2021 så fick turistbussarna rulla lite mer än de gjort på flera år, men ökningen sker från mycket låga nivåer. Siffrorna i rapporten visar också på att i jämförelse med 2019 var återhämtningen svag, där bara vart sjunde företag nådde upp till hälften av omsättningen före pandemin. De flesta ligger mycket lägre än så. Stödåtgärderna under pandemin har varit avgörande för företagens överlevnad, även om det finns mycket att säga om utformningen. För en orolig omvärld räknar vi dock tyvärr inte med att få något stöd.

Rapporten visar också att branschens struktur faktiskt har förändrats under pandemin. 2019 utgjorde mikro- respektive småföretag drygt 70 procent av de svarande företagen. 2021 hade den siffran ökat med omkring 10 procent vilket ytterligare förstärker bilden av vad företagen har gått igenom.

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisation för bussbranschen i Sverige. Vi är ett förbund inom Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Läs mer om oss och vår verksamhet på sverigesbussforetag.se.

Stockholm i juni 2022

Anna Grönlund, branschchef

Sveriges Bussföretag

Innehåll

Förord.....	2
Definitioner	4
Vad är turist- och beställningstrafik?.....	4
Hur ser den svenska bussbranschen ut?	4
Reflektioner från företag i branschen.....	5
Vilka är de svarande företagen?	7
Förändring av omsättning inom olika segment.....	8
Förändring av volymer på olika geografiska marknader	10
Förändring av volymer avseende färdmedel.....	13
Uppnådd omsättning jämfört med 2019	14
Metodbeskrivning.....	15

Definitioner

Vad är turist- och beställningstrafik?

Bussbranschen brukar delas upp i tre segment, där turist- och beställningstrafik är ett. De två andra är upphandlad kollektivtrafik (främst offentligt finansierad linjetrafik och skoltrafik) samt kommersiell linjetrafik (busstrafik som bedrivs helt på kommersiell grund, främst express- och flygbusstrafik).

Turist- och beställningstrafiken brukar delas upp i två huvudsakliga delar:

- Beställningstrafik, vilket motsvarar rena busstransporter (A till B)
- Researrangörsverksamhet, där bussföretagen utöver busstransporten också verkar som arrangör av paketresor

Researrangörsverksamheten innefattar en bredd, från resor där enskilda resenärer kan boka en plats (också kallat annonserade resor) till resor där bussföretaget ordnar boende eller måltider för en grupp som bokat busstransport.

Beställningstrafiken bedrivs främst inom Sverige och till viss del i Europa, medan researrangörsverksamheten bedrivs både inom Sverige, i Europa och till viss del även till övriga världen. Det vanligaste vad gäller paketresor är att turistbussen är det huvudsakliga färdmedlet, men det förekommer också resor där flyg eller färjor står för den huvudsakliga delen av transporten.

Hur ser den svenska bussbranschen ut?

Majoriteten av svenska bussföretag har under 50 anställda. Däremot finns det stora antalet anställda i ett 20-tal bussföretag som har över 500 anställda¹. De största företagen verkar främst inom segmentet upphandlad trafik.

De flesta bussföretag verkar inom mer än ett av de tre definierade segmenten.

För mer information om hur den svenska bussbranschens struktur ser ut, hänvisas till Sveriges Bussföretags statistikrapport².

¹Sveriges Bussföretag: [Statistik i bussbranschen, september 2021](#) (sidan 16).

²Sveriges Bussföretag: [Statistik i bussbranschen, september 2021](#).

Reflektioner från företag i branschen

Vi har låtit två bussföretag som arbetar med turist- och beställningstrafik kommentera de insamlade siffrorna och hur de upplevt senaste året.

Joakim Kjellson, Scandorama³:

Vi som researrangör, främst riktad mot privatpersoner och med tyngdpunkt på resor ut i Europa, känner definitivt igen oss i statistiken. Att under två år i rad tappa över 90 procent av omsättningen sätter djupa spår finansiellt, men påverkar också hos personalen som pendlar mellan hopp och förtvivlan. Månad för månad har vi mött olika utmaningar som i varje möte behöver hanteras olika.

Under såväl 2020 som 2021 har vår organisation kunnat ta del av en del stödåtgärder, både i form av korttidsarbete och omställningsstöd. Dessa stödåtgärder har inte i någon större omfattning kunnat ersätta den påtvingade bristen på bokningar som pandemin och restriktionerna som följde av denna skapade. Den har däremot gjort att vi vågat chansa och behålla ungefär hälften av vår ursprungliga personalstyrka under tiden. Vi har då kunnat använda tiden till att effektivisera och slimma vår organisation respektive minska kostnader. Att lägga mycket tid och omsorg på att se över vårt erbjudande till våra gäster har varit en högt prioriterad åtgärd. Det gör att när vi väl kommer igång med resorna igen, så står vi väl rustade med rätt erbjudande till rätt gäst.

Anställda turistbussar vid Öresundsterminalen i Malmö. Foto: Scandorama

³Maxli Travel Group med varumärket Scandorama såldes under maj 2022 till Riis Rejser.

Jesper Åberg, Öresund Transfer AB:

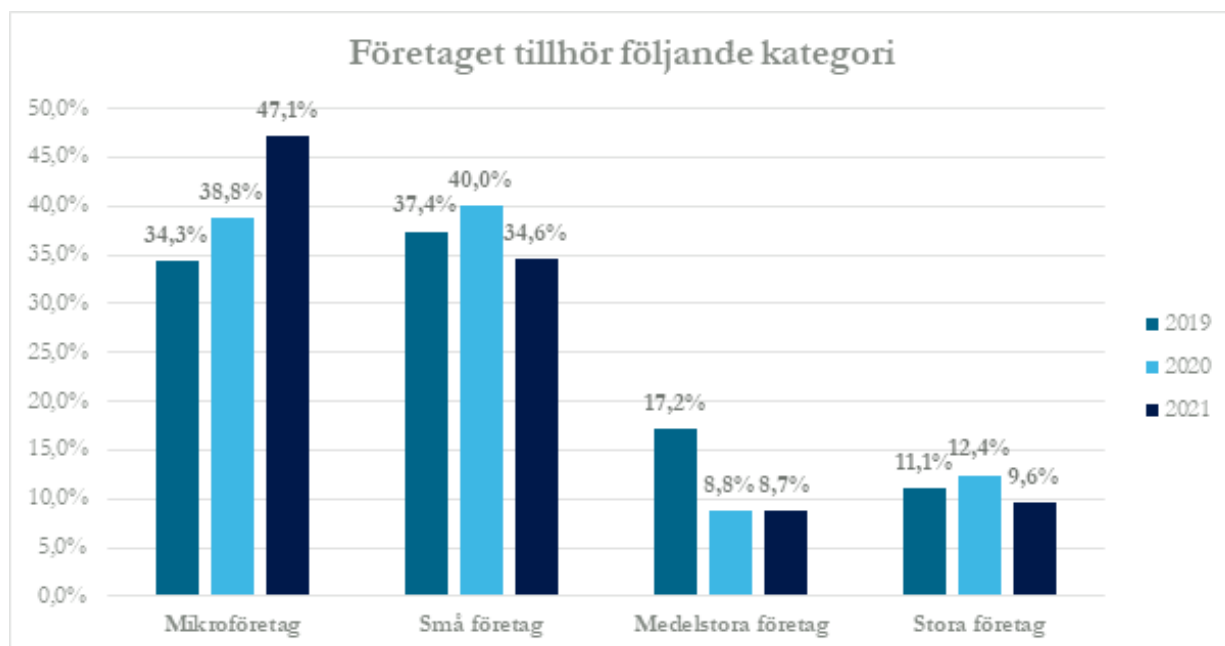
Vår verksamhet består endast av beställningstrafik med buss och därmed drabbades vi hårt av pandemin. Vissa månader tappade vi upp till 75 procent av omsättningen. Under 2020 och halva 2021 använde vi oss av korttidsstödet men eftersom framtiden var oviss valde vi också att varsla personal. Omställningsstödet var till stor hjälp, men i och med att alla kostnader skulle periodiseras utan lönekostnader innebar det att stödet blev lägre eftersom kostnaden för timanställda inte kunde härledas förrän månaden efter.

Den kanske tydligaste konsekvensen av pandemin är att vi fått använda pengarna som skulle gått till framtida nyinvesteringar för att överleva. Om vi blickar framåt så tror jag att kommande säsonger kommer bli bra. Vi har märkt att perioderna mellan nedstängningarna har haft en stark återhämtning även om vi inte nått den omsättning vi hade innan pandemin.

Anställda turistbussar vid företagets anläggning i Malmö. Foto: Öresund Transfer

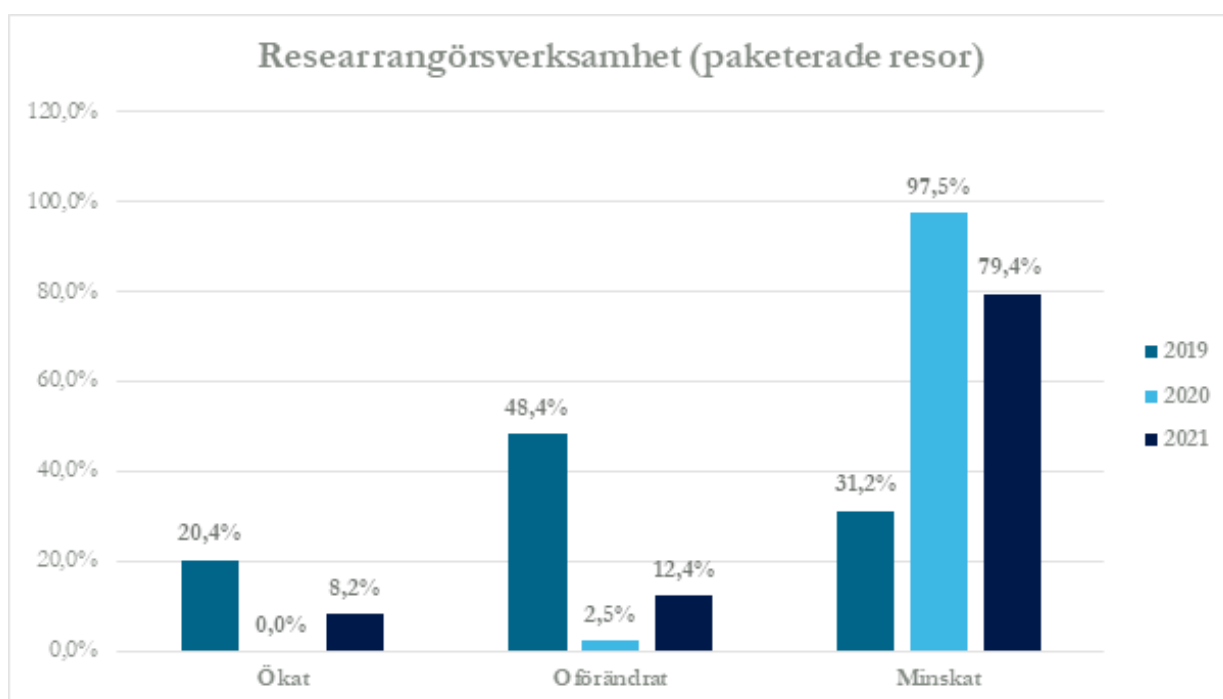
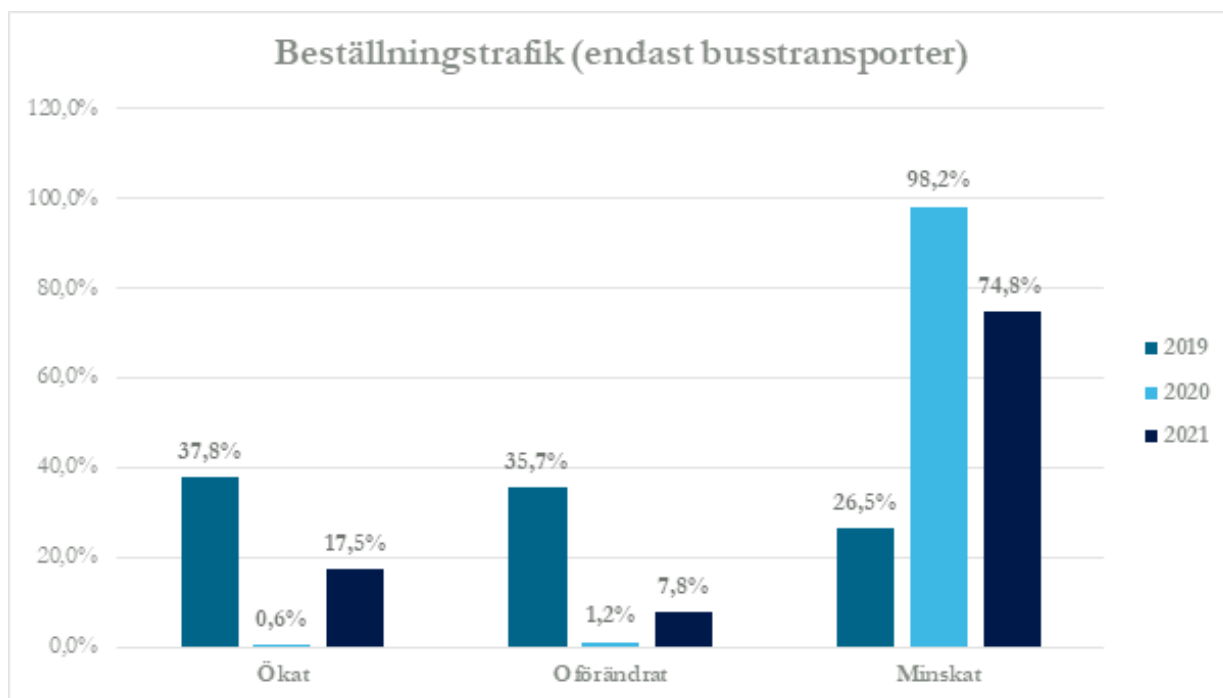
Vilka är de svarande företagen?

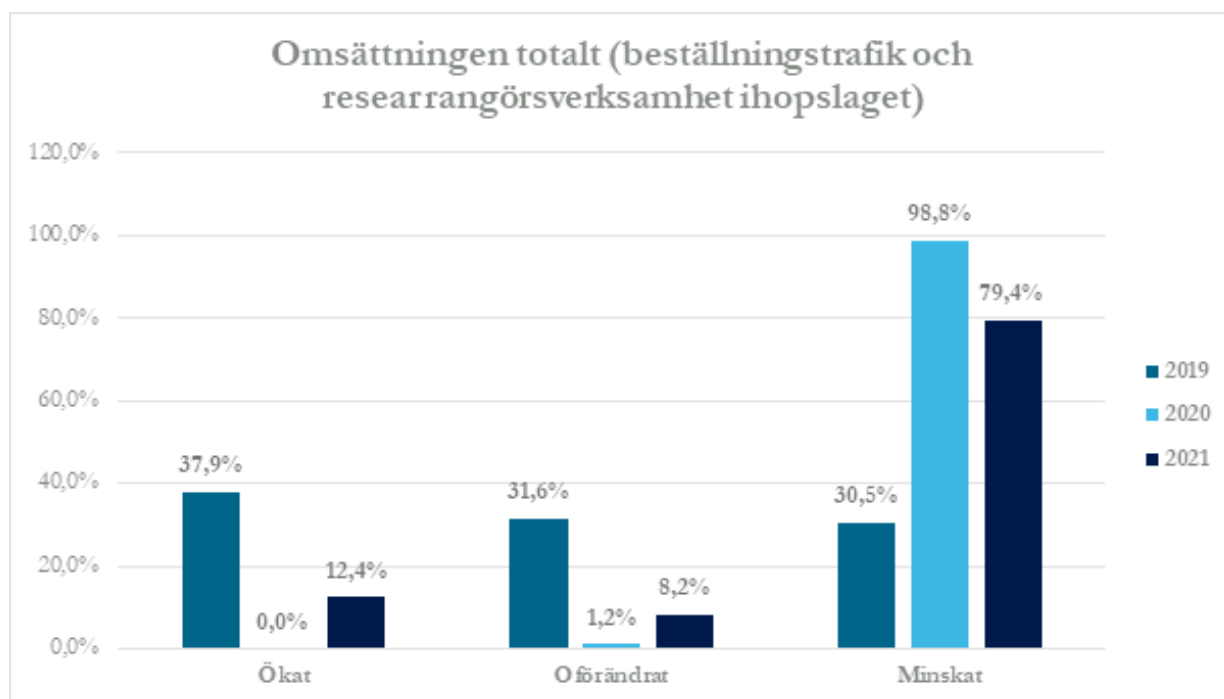

Fördelningen motsvarar bussbranschens struktur i stort, där majoriteten av företagen är mikro- och småföretag. Definitionen av de olika kategorierna finns i metodbeskrivningen.

Totalt antal svarande företag var 102 för 2021 respektive 170 för 2020 respektive 99 för 2019.

Förändring av omsättning inom olika segment

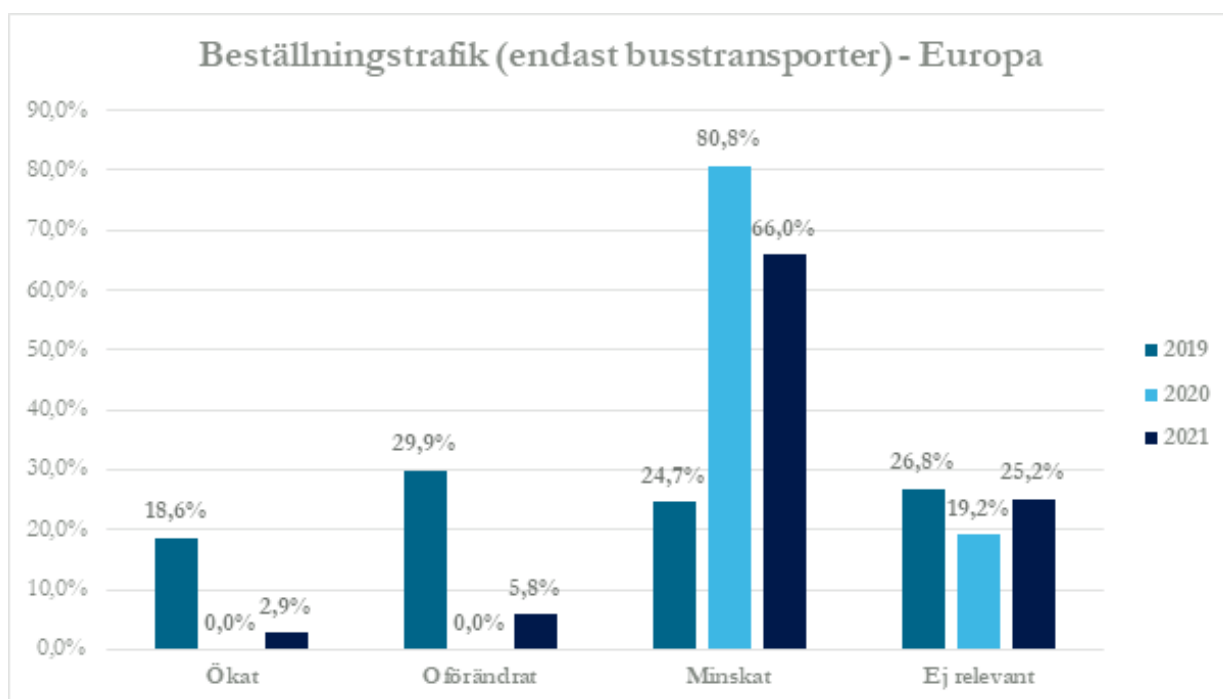
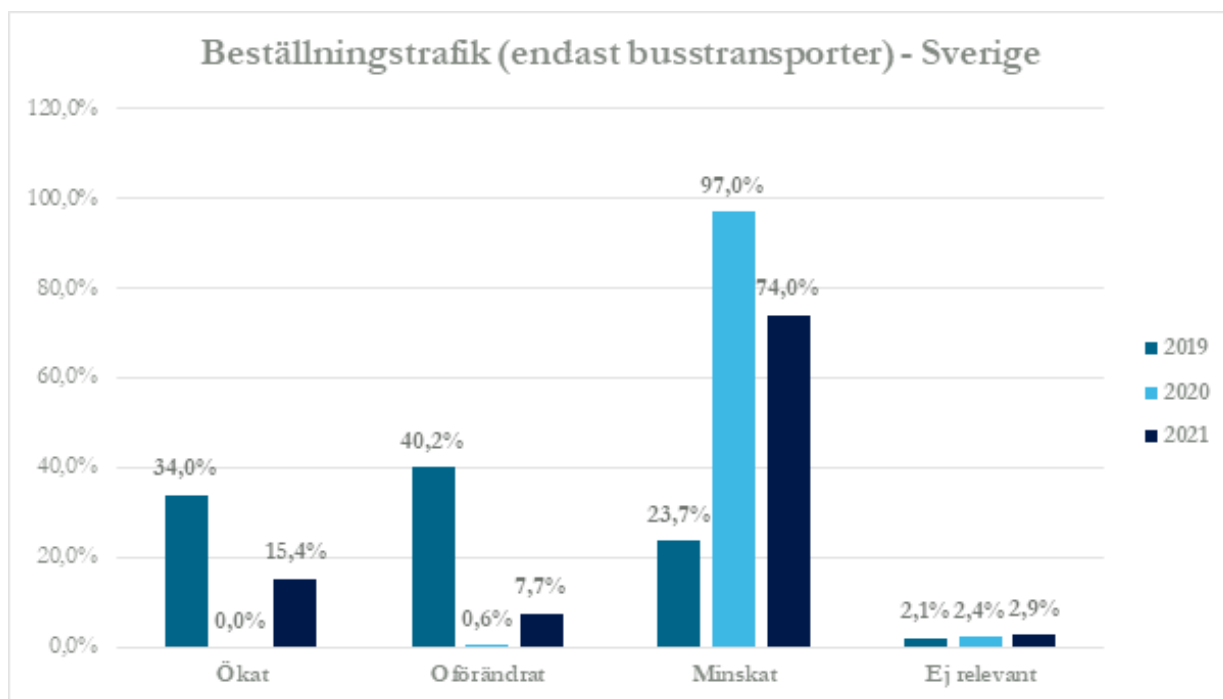

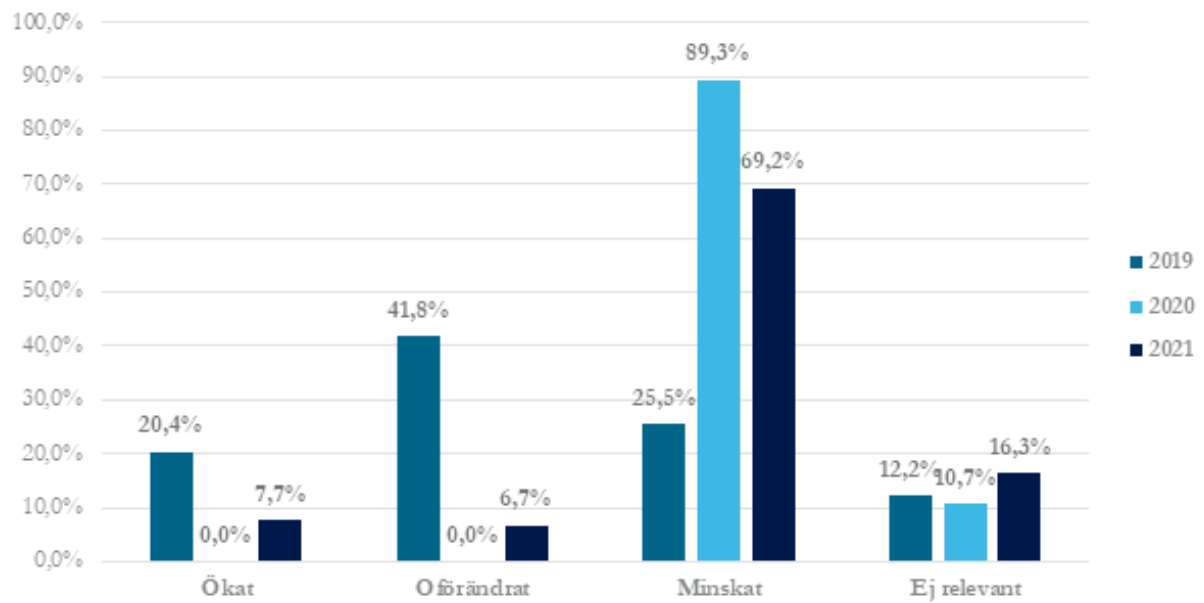
Under 2021 fortsatte minskningen av omsättningen inom båda segmenten för den absoluta majoriteten av de svarande företagen. Siffran inom researrangörsvksamheten är något högre. Det finns ett antal företag som ökade sin omsättning under året, men eftersom 2020 för många hade mycket låg omsättning så har också ökningen skett från redan låga nivåer.

Andelen som svarar att omsättningen varit oförändrad har ökat något, vilket jämfört med 2020 rimligen kan ses i ljuset av att omsättningen har varit fortsatt låg.

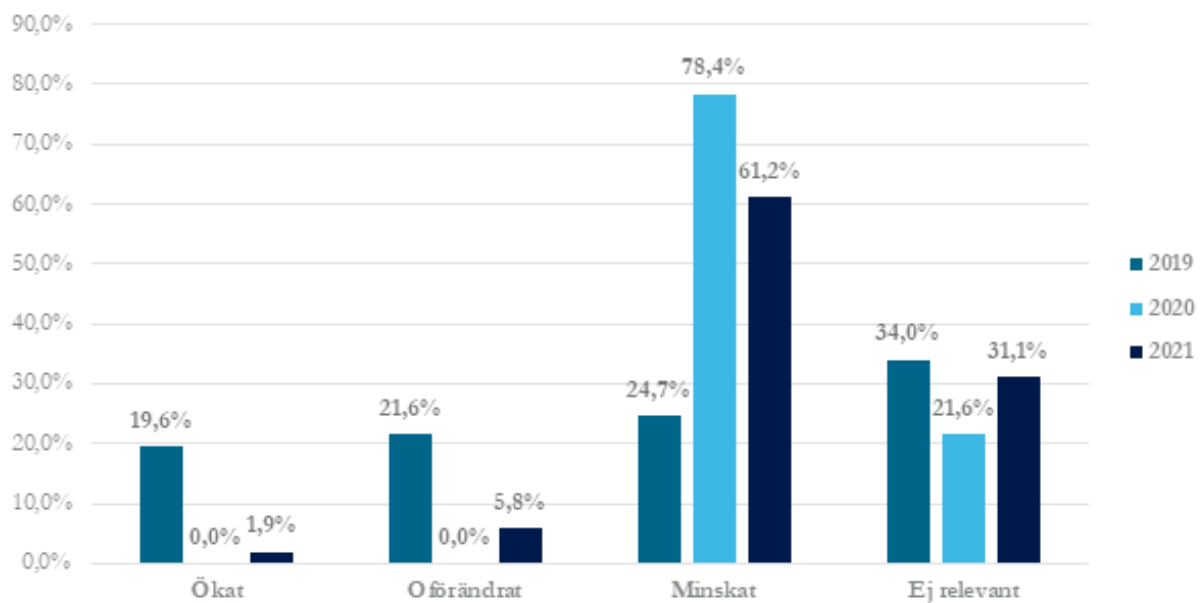
Förändring av volymer på olika geografiska marknader

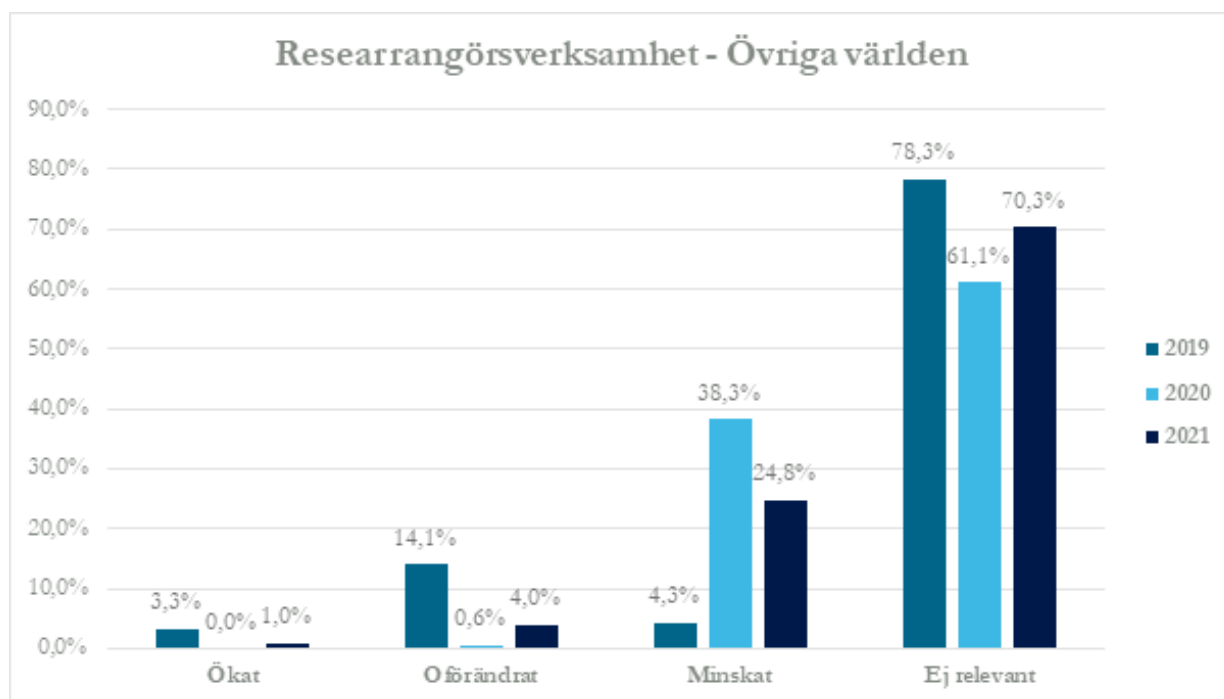

Researrangörsverksamhet - Sverige

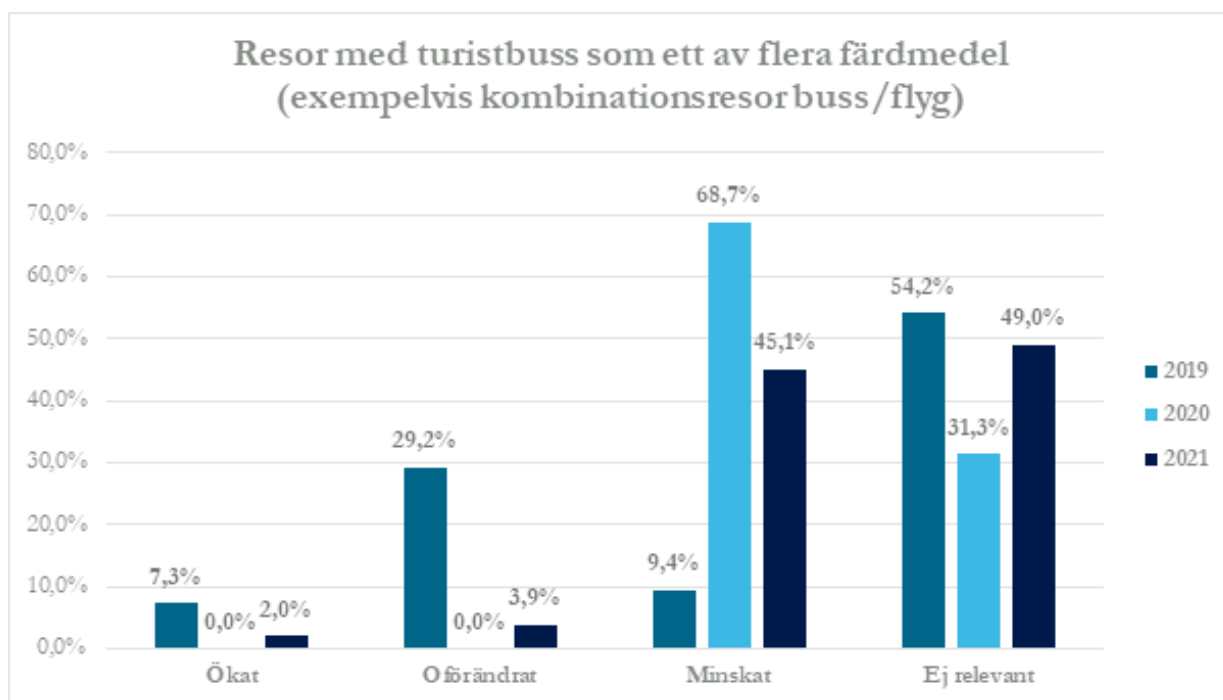
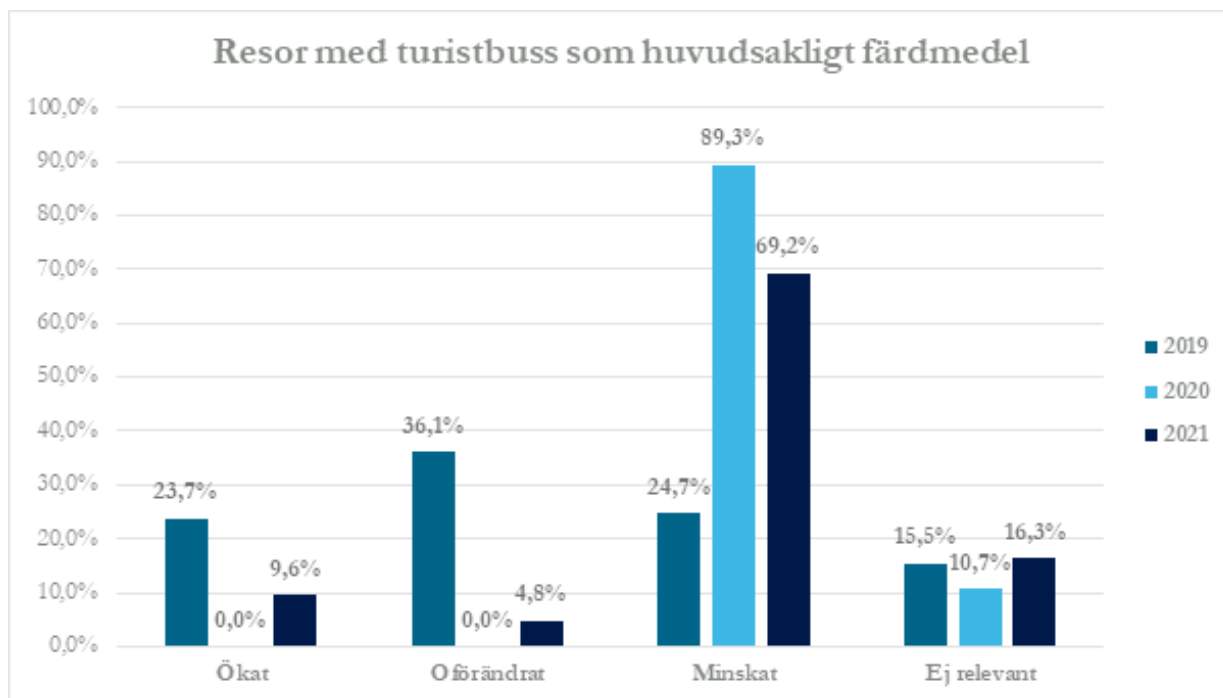
Researrangörsverksamhet - Europa

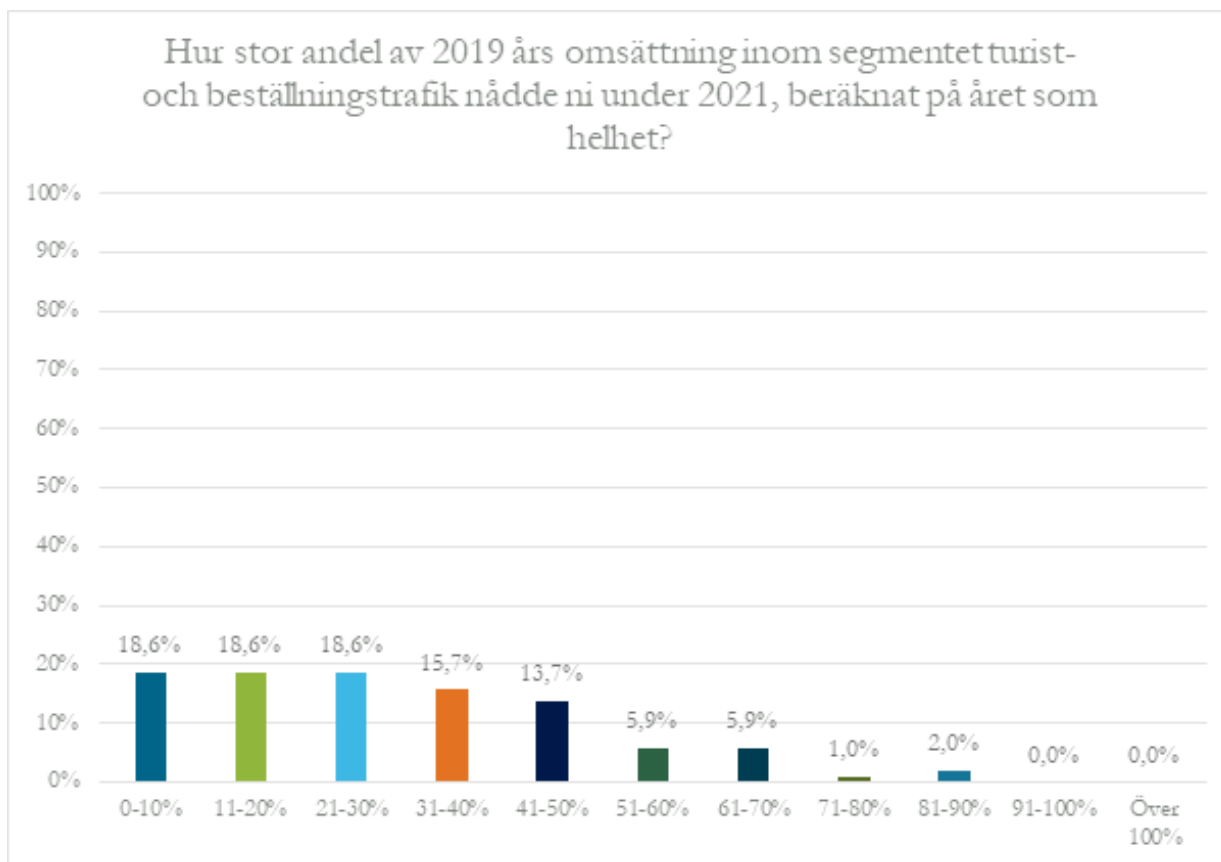
Situationen från 2020 håller i sig även 2021 med minskning på samtliga marknader inom båda segment, även om andelen har minskat något. Inom researrangörsverksamheten kan det finnas en delförklaring i att många hade ett mer begränsat utbud under 2021.

Förändring av volymer avseende färdmedel

Båda typerna av resor minskade även under 2021 även om minskningen avtagit något. Värt att notera är att andelen som svarar att kombinationsresor inte är relevanta har ökat, vilket rimligen härrör från att dessa resor inte kunnat genomföras.

Uppnådd omsättning jämfört med 2019

Återhämtningstakten i branschen har som väntat varit mycket svag och stoppades tyvärr abrupt i slutet av året då en ny våg av pandemin slog till. Endast omkring 15 procent av företagen nådde under 2021 upp till 50 procent av omsättningen som de hade under 2019. Detta skall också ses i kontexten av att tre av fyra företag tappade minst 80 procent av sin omsättning under 2020.

Värt att beakta är att dessa siffror avser i de flesta fall inte hela företagets verksamhet då merparten också har delar av sin verksamhet inom andra segment – exempelvis linjetrafik eller skolskjuts. Dessa segment är dock inte heller opåverkade av coronapandemin. Vissa företag, framför allt mikro- och småföretag, verkar dock endast inom turist- och beställningstrafik och har därför drabbats extra hårt under 2020 och 2021.

Metodbeskrivning

Insamling av data har skett genom en webbaserad enkät som skickats ut till medlemmar i Sveriges Bussföretag. Enkäten genomfördes anonymt och var öppen för svar mellan 2021-12-20 och 2022-02-04. Frågorna var formulerade likadant de båda år som enkäten genomförts och med samma svarsalternativ. I slutet hade även respondenterna möjlighet att lämna fritextsvar. Totalt inkom 102 unika svar på enkäten (motsvarande siffra 2021 var 170 och 2020 inkom 99 unika svar).

I enkäten som avser 2021 års verksamhet så lades en ytterligare fråga till som avsåg att kartlägga återhämtningstakten jämfört med 2019 års omsättning. Denna fråga har därför inget jämförelsetal.

Frågorna som ställdes var följande:

Företaget tillhör följande kategori (tänk på om företagen ingår i en koncern ska hela koncernen räknas med)

- Mikroföretag (färre än 10 anställda och maximalt 2 miljoner euro i årsomsättning)
- Små företag (mellan 10–49 anställda och maximalt 10 miljoner euro i årsomsättning)
- Medelstora företag (mellan 50 och 249 anställda och maximalt 50 miljoner euro i årsomsättning)
- Stora företag (över 250 anställda eller över 50 miljoner euro i årsomsättning)

Hur har er omsättning inom segmentet turist- och beställningstrafik förändrats under 2021?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Researrangörsverksamhet (paketerade resor)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Omsättningen totalt (beställningstrafik och researrangörsverksamhet ihopslaget)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Inom vilka geografiska marknader har volymerna förändrats och hur?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Researrangörsverksamhet

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Övriga världen

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Inom researrangörsverksamheten, hur har volymerna förändrats avseende färdmedel?

Resor med turistbuss som huvudsakligt färdmedel

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Resor med turistbuss som ett av flera färdmedel (exempelvis kombinationsresor buss/flyg)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Hur stor andel av 2019 års omsättning inom segmentet turist- och beställningstrafik nådde ni under 2021, beräknat på året som helhet?

- 0–10%
- 11–20%
- 21–30%
- 31–40%
- 41–50%
- 51–60%
- 61–70%
- 71–80%
- 81–90%
- 91–100%
- Över 100%

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisationen för bussföretag och bussresearrangörer i landet och har huvuddelen av bussföretagen som medlemmar. Vi är en del av Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Såsom branschpartner finns ett antal av de kommunalt ägda bussbolagen, vilka är medlemmar i annat arbetsgivarförbund men som är med och påverkar branschens utveckling genom branscharbetet i Sveriges Bussföretag.

Till Sveriges Bussföretag finns också runt 50 branschintressenter, huvudsakligen leveratörer och samarbetspartner till förbundet och dess medlemsföretag. Sveriges Bussföretag har också lokal närvaro genom Transportföretagens nio regionala kontor. Medlemmar i Sveriges Bussföretag är också automatiskt medlemmar i Svenskt Näringsliv. Sveriges Bussföretag är medlem i UITP och IRU.

Sveriges Bussföretag
Box 5384
102 49 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: +46 8 762 71 00
bussinfo@transportforetagen.se
sverigesbussforetag.se

